"FANZIN"

SF FANZIN

VEDECKO FANTASTICKÝ ZPRAVODAJSKO INFORMAČNÝ

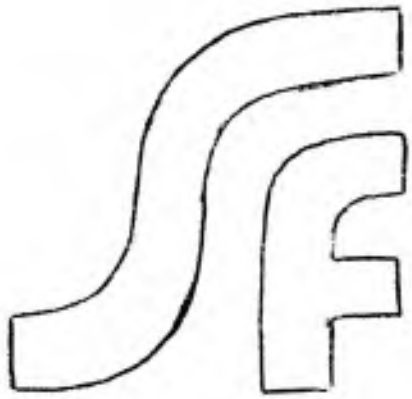
VYDÁVA VILLOIDUS

SFK MFF UK

1985 č. 5

5 ∞ 5 ∞ 5 ∞ 5 = 5

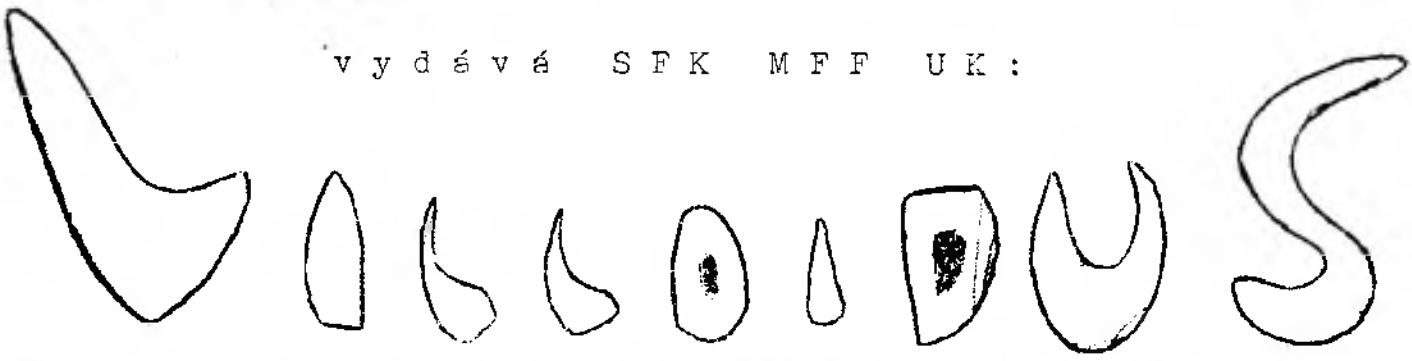

fanzin

vědecko-fantastický

pravodaj a formátor

vydává SFK MFF UK:

OBSAH:

horror	str.	2	Z Prahy do Mšece /-mhv-/
povídka	"	3	J.Kolafa: Město
úvaha	"	5	Škatulata, dost! /-akč-/
povídka	"	8	J.Pecinovský: Syntetizátor objektivní kutečnosti
zpráva	"	10	Upozornění čtenářům /redakce/
povídka	"	11	J.Pavlík: Nouzové řešení
překlad	"	13	V.Pokrovskij: Šarlatán
překlad	"	17	L.Kokljunovová: Úsměv Gicondy
recenze	"	18	O.Lanionová: Znaky zvířetníku
povídka	"	19	S.Čičo: Trestanec
oznámení	"	19	Opět Villoidus v Planetáriu
překlad	"	20	R.Sheckley: Esej
omluva	"	21	Omluva /-mhv-/
recenze	"	22	Stalo se zítra /-jkv-/
povídka	"	26	L.Žižňavský: Trercohl a Frabana
překlad	"	28	S.Barr: Zaručeně poslední vynález

SF: Fanzin pro vnitřní potřebu SFK Villoidus při FO SSM MFF UK Praha
Vychází neperiodicky 5 - 7 krát ročně; NEPRODEJNÝ!
Šéfredaktor: Martin Hlaváč
Na čísle 5 spolupracivali: Zdeněk a Michaela Rampasovi, Jiří Krtička, Olga Dvořáková
Náklad: 250 výtisků; počet stran: 28
Redakční uzávěrka: 3.11.1985
Adresa: SFK Villoidus, kolej HVĚZDA III/2, 162 08 Praha 6

FV SSM 1558

Z P r a h y d o M š e c e

/a n e b h o r r o r n a c e s t á c h/

Byl pátek. Čtvrtého října 1985. Dvě hodiny odpoledne. Právě "vrcholilo" cvičení z matematiky. Dr. Čihák nás "napájel" konformním zobrazením. V "nejtěžších"chvílích jsem vzpomínal na závěrečnou část knihy bratří Strugackých: "Miliardu let před koncem světa" /hlavní hrdina se v ní zabývá podobnými problémy..../.

A pak.... A pak byl K O N E C !

S přehledem jsem se dostal na Flórenc a hledal stanoviště autobusů - směr Nové Strašecí. Po půlhodinovém hledání se mi to podařilo; měl jsem ale co dělat, abych se zařadil do dvacetimetrové několika-proudé fronty..... Do prvého autobusu, který přijel, jsem se už nedostal, ale v druhém jsem si našel "své" místo a stoupl si na něj. Autobus byl poměrně slušně zaplněn, ale vešlo se do něj ještě několik desítek lidí na Hradčanské.... Sotva jsem dýchal, ale vezl jsem se - vstříc novým a nevšedním zážitkům.

Radoval jsem se předčasně - před křižovatkou na Vypichuse bez varování začalo z naší Karosy kouřit. Řidič prozřetelně zastavil a začal polévat chladič vodou. Po hodině a půl jsme se zase rozjeli - - tentokrát s děravým chladičem, momentálně plným vody. Šofér poctivě, každých pět, šest kilometrů doléval chladič asi deseti litry vody.....

A tak jsem za tři a půl hodiny od svého nástupu do autobusu "šťastně přijel" do Nového Strašecí, kde mi o hodinu ujel poslední autobus do Mšece. Nasadil jsem tedy ostré pochodové tempo a současně začal, snad v důsledku psychického vysílení, stopovat. Když je štěstí unavené ... - ano, zastavilo !!! - hned první auto !

Když jsem opět osaměl - asi kilometr před hypotetickým cílem, uvědomil jsem si, že s sebou nemám předepsané osvětlení na cestu v noci, ani světlo potřebné na přečtení popisu cesty k místu "sletu". Snad zvířecím instinktem jsem našel chatovou osadu a po drabných potížích, které mě už nemohly vyvést z míry /plot apod./,jsem našel "Pionýrský tábor Mšec", kde mi byla poskytnuta první pomoc /dostal jsem večeři/ a začal se dívat na tenis ČSSR - NSR, kde mě naši reprezentanti napodobili. Byl to prostě smolný den...

V den odjezdu se na mě konečně usmálo štěstí - domů jse jel jako PÁN - do svého auta mě vzala redakce Světelných roků !!!

Díky vám, Světelné roky !!!!!

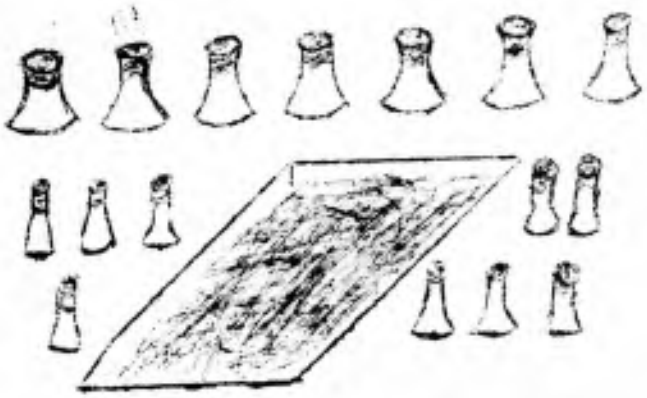
-mhv-

P.S.: Příště půjdu do Mšece pěšky už z Prahy - snad to stihlu v lepším čase a vytvořím si nový "osobák".

FV SSM 1559

JIŘÍ KOLAFA ml.:

M-ě-s-t-o

Město tě volá, odbojného syna,
ó slyš.
Ať kladivo jsi, nebo kovadlina,
ty zníš.

/Karel Toman/

Šli, z daleka i z blízka, jak proud i po jednom, odešli z polí z luk a zpod nehtů na mozolnatých prstech si vyškrabovali hlínu, opustili lesy a v masných vlasech jim čpěl kouř a jehličí, odtáhli do moře a ze šatů se jim drolila šedá sůl. Zanechali domovy zející prázdnotou, protože je vábilo Město, velebné a pravidelné, čisté, nádherné, za dne kámen vyrvaný nepodlainé skále, kov a energie ze zkrocených hlubin země, v noci briliant mezi štěrkem hvězd, vábící a slibující. Přijížděli muži, vzrušení, až se opřou o sílu betonu, až zasednou do vrnících aut a vyrazí závratnou rychlostí, že jim Město bude připadat malé, až navštíví noční místa opojení a rozkoše; přicházely ženy, nedočkavé, až si místo hnoje navoní vlasy a tělo parfémy, hrubé sukně a štípavé halenky vymění za jemné a rafinované šaty, až jim kůže sežehnutá sluncem pod drahými mastmi a krémy zbělá a bude mazlivá a žádoucí; děti se těšily na barevné výlohy plné panenek, autíček a vláčků, i ještě nenarozené tušily čistotu a běl, jež obklopí jejich první pláč.

\+ + +

Přišli a Město je oslnilo, Město je omámilo, Město je pohltilo a Město je zajalo. Kráčeli ulicemi a betonové domy je svíraly ze všech stran, uhýbali autům a řevu motorů a kvílení brzd, tlačili se zavřeni v tramvajích, zpocené nosy přilepené na skle, mhouřili oči před jedovatou zelení a zlomyslnou červení semaforů.

Šílenou rychlostí prosvištělo auto, pneumatiky zakvičely v zatáčce, hubený muž tak tak uskočil. Vzápětí kolem přerachotil nákladák, utrousil hrst písku, který náhlý poryv větru vmetl muži do očí. Pálilo slunce, zdi sálaly a plechové střechy odrážely sluneční výheň. Nad ulicí se vznášela mlha z prachu a výfukových

FV SSM 1560

plynů. Mladá žena s plačícím dítětem v náručí stála na břehu. Auto, jež vybočilo z proudu, ji přinutilo uskočit, narazila do davu lidí a schoulila se. "Dostat se tak pryč z toho blázince," hlesla.

"Utečeme, zničíme Město," vykřikl muž. "Je jak chobotnice, dusí nás." Opodál zahřměly sbíječky, hloubící nové díry a kasematy. Ucukli. Zatočil se vítr a zavalil ulici černým chuchvalcem dýmu a popílku z nedalekého komína. Dívka, vedoucí se za ruku s mladíkem, se rozkašlala. Hoch ji vzal kolem ramen, rozhlédl se a zavrčel:"Pojďme někam pryč nebo se udusíme!" Zastavili se. Dav, spěchající a klopýtající okolo, se zavlnil a přepadl do jízdní dráhy. Vzduch rozřízl klaxon, přidal se druhý, třetí. Hlouček, jenž ucpal ulici i chodník, se díval vyděšeně a nenávistně. Zařinčela tramvaj, za pekelného skřípotu se otřela o bok stojícího automobilu a vykolejila. Od dlažby odletovaly jiskry. Zůstala stát nakloněná. Tlustý svalnatý chlap vyskočil z hloučku, rozbil sklo a začal lomcovat sloupkem karosérie tramvaje:"Ty hnusná obludo!" Železo nevydrželo a hrozen lidí vypadl ven. Přehnul se přes střechu auta, promáčkl ji, šlapal po sobě, křičel a nadával, zalitý potem, pomuchlaný. Jiné auto se mezitím pokusilo objet skrumáž po chodníku. Hlouček se rozprchl mezi houkající plechovou řeku. "Pryč odtud," křičeli. Padaly první rány, skla se vysypala do hromádek perliček, dav křičel a sílil, prodíral se dopravní zácpou, lezl po kapotách.

"Zničte Město, zabijte je dřív, než vás zahubí!"

Několik strážníků zahvízdalo na píšťalky, nechápavě zamávalo obušky, ale proud je smetl také. Patnáctiletý kluk hulákal a vlekl kanystr z převráceného auta. Vzplál oheň, ale chlapec, kterého mezitím vsál dav, se již nedíval. Ze všech stran se potácely začouzené a zaprášené zástupy, lidé běželi po silnicích i tramvajových tratích, přes ploty dvorů a staveniš, ven, pryč z Města. K nebi stoupal dým, žár poledne i výheň požárů, prašný vír, hrůza a strach. Šílenství se šířilo po síti ječících telefonů, které nepopřály nikdy svázanému Městu chvíli oddechu, ubíhalo katakombami a zachvátilo naráz celé Město.

+ + +

Unavení, žízniví a hladoví se zastavovali v lesích, v polích i na pobřeží a na obzoru stoupal k nebi kouř. Snášel se večer, lidé posedávali v mechu, na mezích, na útesech a dívali se. Město žhnulo jak pohozený uhlík. Kdosi se zachumlal do svetru, hlady zakřičelo dítě.

FV SSM 1561

Š k a t u l a t a , d o s t !

Motto: Maud Wendellová si všimla klonu, když začal pulsovat ve výlevce dřezu. Uviděla, že výlevka je ucpaná, snažila se ji prorazit držákem škrabky na nádobí. Klon nepovolil. Maud zaklela, odhodila škrabku a zatlačila na klon ukazovákem.
Prst snadno pronikl vrchní vrstvou klonu a zabořil se do hmoty nasycené fermenty. Při doteku s tkáněmi lidského těla fermenty okamžitě zničily jejich bílkovinnou strukturu a z aminokyselin a jiných látek, které při tom vznikly, se začaly formovat tkáně klonu. Maud Wendellová necítila žádnou bolest. Teprve za několik okamžiků pochopila, že prst zmizel a místo něj se vytvořila tkáň klonu. Vyskočila a odskočila od dřezu.

/Theodor L.Thomas - Kate Wilhelmová: Zelená smrt/

Poslední článek ze škatulkovací série o fanech, superfanech, klubech, kroužcích a klanech byl tou pověstnou poslední kapkou, která mne přiměla přestat bublat jenom tiše a způsobila tak vyhřeznutí tohoto výtvoru na veřejnost.

Ano, v úvodníku červencového Interkomu se objevilo slovíčko KLAN, jakožto pracovní zatřídění chobotnice zvané SPECTRA. Možná to byl překlep a mělo tam být napsáno KLON, každopádně by to bylo výstižnější. Klon také pohltil a vysál vše, co mu přišlo do cesty; poskytl sice pohlceným buňkám bouřlivý rozvoj, jenže naneštěstí to byl rozvoj zrůdný. Tahle paralela možná posouvá moje povídání do kritičtější roviny, než bylo původně zamýšleno, ale nešt. Beru tím na sebe sice riziko, že budu označen za rozvratníka, nicméně doufám, že bude pochopen můj dobrý úmysl a snaha nastavením křivého zrcadla provětrat poněkud zatuchlé poměry v našem rozmilém fandomu.

Ale vraťme se k Veverkovu úvodníku a i k Interkomu vůbec. Nikterak nechci snižovat hodnotu toho, co Vláda - hlavně prostřednictvím IK - pro náš fandom dělá a rozhodně také Spektře nechci upírat její význam, ale domnívám se, že dobrá věc si zaslouží adekvátní, tedy slušnou a solidní formu. Abych se vyjádřil přesněji, vadí mi to, co nazývám Spektrální megalománií:

- Zdeněk Páv kdysi vymyslel KLIČ SF, tedy Klub líných čtenářů science fiction - dnes je to spektrální podnik a IK se neobtěžoval uvést ani Zdeňkovo jméno, natož pak historii celé záležitosti.
- o fanzinu Světelné roky, který vznikl nezávisle na Spektře /a tuším, že i dříve/ a vzhledem k agilnosti své redakce by jistě existoval i bez Spektry, se dočteme v IK, že "si jej pro sebe vydává skupina členů SFK Spectra". /Nezaměňovat prosím s Výběrem SR, což je samozřejmě věc dobrá pro všechny/.
- členem Spektry je prakticky každý pražák, který dělá něco pro sci-fi - o svém členství se mnohdy dozvídá až poté, kdy se Spectra připodepíše pod nějaký plod jeho práce.

Nelze se pak divit, když plzenáci omylem považují Petra Borského, který posílil jejich družstvo v hrátkách na Kounově, za člena Spektry, ačkoli je ze SFK gymnázia J.Keplera. Jsem jenom zvědav, kdy bude za člena Spektry prohlášen Franta Hlous, protože zajišťuje tisk Interkomu...

maličkosti, prkotiny? Možná.

Ale celkově přisuzují k dojmu, který je nejlépe charakterizován patrně nikoli autentickým Veverkovým výrokem: "Fandom je Spectra a Spectra jsem já." Článeček "Náš klub, tvůj klub, všichni budem klub" kromě vychvalování Spectry a škatulkování klubů uvádí jednu velmi zajímavou vyšlenku, která nás varuje před "utržením se" nejaktivnějšího člena. Vláda Veverka tady asi nechtěl charakterizoval sám sebe; utrženec je to pravé slovo, kterým bych doplnil jeho dělení příznivců sci-fi. Sám naznačuje, že utrženectví plodí nedotaženost, ale v praxi se tohoto postupu nejen nevyvaruje, ale ještě k němu vybízí jiné.

Kdyby si VV alespoň přečetl přihlášky na Šumperk, než je poslal dál, možná by byl zjistil, že je třeba jednotlivým klubům přidělit počet míst, a část zmatků kolem tohoto setkání by odpadla...

Kdyby u kazety, kterou jsme dostali v létě, byly pořádné instrukce, odesílal bych ji asi já přímo na Slovensko jako cenovku a možná by se neztratila. Takhle jsem ji poslal po "kurýrovi" do Prahy v dobré víře, že je to úplně nejbezpečnější...

Kdyby se s VV dalo o čemkoli diskutovat, aniž by se z debaty staly dva míjející se monology, možná bychom dnes neměli dva či tři stagnující systémy burzy knih, ale jeden, který by fungoval...

Kdyby adresa Andromedy nebyla Interkomem svévolně a bezdůvodně změněna na kolejní adresu předsedy, ušetřilo by nám to spoustu času a lítání...

Kdybychom věděli, jestli opravdu bude letošní Minicon 2.11. .. možná ale, že absence jakýchkoli přesnějších informací pro nás je v tomto případě úmyslná, Minicon je přece jenom pro pražáky! Sice i pro veřejnost, ale rozhodně ne pro plzeňskou, Andromeda si přece odmítla letos uspořádat Minicon vlastní! Tohle mínim tím nabádáním k utrženectví; když přijede zbytek našeho klubu, který jsem neprozřetelně zanechal v pardubickém rychlíku s Veverkou, celý vyplašený z toho, že musíme teď, hned a na paprice uspořádat Minicon, jinak už se nikdo z nás nikdy nikam nedostane...

Dáváme si regionální -con do plánu příštího roku, tak abychom jej stačili solidně připravit a zabezpečit. Domníváme se, že nevalně připravená akce typu "hlavně, když se něco dělá" už patří nenávratně minulosti, že byly snad dobré v počátcích hnutí, ale dnes mu mohou spíše uškodit - prostě, že méně je někdy více!

To už nejsou maličkosti, i když to někdo možná označí za žabomyší vojnu. Ale to máme Vládu nechat dojít tak daleko, jako třeba Zbyška Hlinku - "na základě jeho zcela pochybných tezí klub pracovat nemohl" /opět citát z KK/?!? Já osobně se domnívám, že by to byla škoda.

Když byla ustavena koordinační komise, domnívali jsme se, že je to od toho, aby podobné zádrhele nevznikaly. Podle mého názoru nefunguje KK tak, jak by měla, a když se člověk snaží přijít na to, proč, narazí obvykle na dva protichůdné názory. V zájmu objektivity odcituje oba:

- když KK něco VV neschválí, prosadí si VV stejně svou v rámci Spectry
- zbytek KK blokuje návrhy VV jen proto, že jsou od VV

Nemám - bohužel ? - možnost být "u toho", takže nevím, kde je pravda, ale zkušenost mi napovídá, že bývá někde uprostřed.

Četli jste povídku Damira Mikulčiče "Rozhodnutí velkého koordinátora" /sb. Duhová křídla/? Popisuje v ní rasu GALANů, kteří mají na krku "hlaviště" s věncem několika hlav, které si předávají myšlenky a kaskádovým způsobem je zesilují. Spolu se základní myšlenkou se ovšem zesilují i "šumy", tedy všelijaké myšlenky postranní a nepotřebné - a mimo jiné i na množství těchto šumů závisí výsledná kvalita rozhodnutí. Jestliže si do tohoto modelu promítneme Koordinační komisi, pak šumy v současné době bohužel převažují. Proč, ptám se, když jsou to lidé inteligentní? Jestliže jedna z hlav nerespektuje "pravidla hry" a prosazuje jen své výchozí myšlenky, odmítá jakoukoli jejich modifikaci a požaduje zesílení výlučně kvantitativní, vzniká napětí, které indukuje postupně u ostatních hlav mentální blokádu a řetězec zesilování myšlenek se poruší - a svou částečnou pravdu mají nakonec oba shora uvedené výroky. Částečně je to i pro-to, že "pravidla hry" nejsou přesně stanoveny, což je nedosta-tek, který by mělo napravit některé vrcholné setkání zástupců klubů /Šumperk, Teplice/.

Přinejmenším, i když Koordinační kom se může klubům jen doporučovat, pro své členy by měla stanovit pravidlo respektování rozhodnutí většiny, jinak jakékoli její akce budou zcela neúčinné.

Tuhle "jedůvku" píšu výlučně za svoji osobu, protože nechci zatahovat pražské spory na půdu Andromedy a naopak Andromedu do pražských rozporů, takže bych chtěl skončit jakýmsi osobním vyznáním, proč se vlastně věnuji sci-fi a jsem ochoten kvůli němu i schůzovat.

Dělám jen to, co mne baví.

Pro to, co mne baví, jsem ochoten udělat i ledacos z toho, co mne nebaví třeba vůbec - ale nesmí to druhé převážit!

A nesmí mi za hlavou nikdo práskat bičem...

Dejte hlaviště KK dohromady a zamyslete se nad tím - proč si máme otravovat život navzájem, to nám nestačí normální realita? Sci-fi snad děláme pro radost ze sci-fi, tak si jí koukejme chránit a nenechme jí vytlačit ouředničením, pletichařením a politikařením! Zkusme být k sobě slušní a respektova t názory toho druhého! Vytratilo se nám takové jedno slovíčko, který by možná vyřešilo spoustu zdánlivě neřešitelných problémů - a nejen ve sci-fi. To slůvko zní

T O L E R A N C E . . .

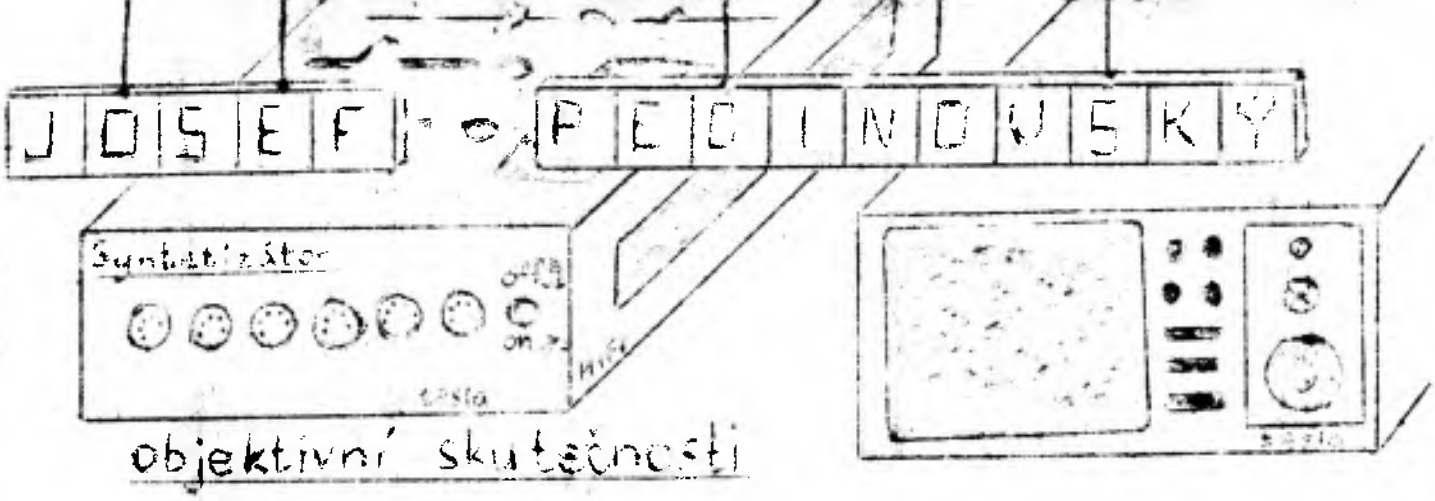
- akč 85 -

Poznámka redakce:

Tento článek patří spíše do INTERKOMU, ale myslíme si, že nezáleží na tom, kde vyjde, ale na tom že vyjde "brzy", a přispěje k ozdravění ovzduší v československém fandomu./nehledě na to, že svoji délkou pravděpodobně přesahuje maximální rozsah v citovaném zpravodaji a že zkrácení by ubralo na jeho srozumitelnosti a mohlo by vést ke zkresleným závěrům, které by autor nerad vyvolal/.

Na naši i autorovu omluvu uvádíme, že úvaha byla vytvořena ještě před setkáním v Šumperku, kde se SNAD mnohé z citovaných nejasností objasnili./zda to bude ku prospěchu věci ukáže jenom čas/.

FV SSM 1564

"A mám to!" zvolal profesor Artur Toms. "Je třeba to vyzkoušet. Kdo z vás, mí drazí spolupracovníci, si přeje jako první být podroben experimentu, kterým se může proslavit?"

Spolupracovníci neprojevovali velké nadšení.

"Co to má být?" přerušil trapné ticho asistent Krupička.

"Syntetizátor objektivní skutečnosti. Stačí požít pouhé dvě kapky preparátu a člověk si je vědom všech vlastních chyb i nedostatků, předností i kladů, které si předtím nechtěl či nemohl uvědomovat. Přece všichni dobře víte, jak dopadlo sebehodnocení každého z vás. Každá osoba se hodnotí zaujatě, neobjektivně. Buď každý vidí jen to své lepší já a považuje se za neomylného, kritiku ostatních považuje za zbytečnou a v chování je naprostým suverénem. Nebo je tu opačný extrém, kdy člověk podléhá přílišné sebekritice, nedůvěřuje ve své schopnosti, což vede až ke stressovým situacím. Vzpomeňte jen na to, jak se v poslední době množí sebevraždy. Syntetizátor objektivní skutečnosti, běžně tedy SOS, tyto problémy ve své podstatě řeší. Ostatně, pohleďte na mě."

Odlil dvě kapky průzračného preparátu na kávovou lžičku, naředil několika kapkami vody a polkl. Chvíli setrval nehybně, jakoby se soustřeďoval do své podstaty. Potom řekl:

"Potřebuje to ochutit. Na to jsem původně nepomyslel. Ale účinky tu jsou. Poslouchejte, budu vám pokud možno přesně reprodukovat své pocity. Uvědomuji si naprosto jasně, že jsem přírodou předurčen k tomu, abych obohatil lidstvo o desítky nových vynálezů, které zpříjemní lidem život a v zásadě změní podstatu našeho světa. Jeví se mi, že jsem génius."

Rozpačitost prostředí se šířila jako lavina.

"To ovšem o vás je známo, pane profesore," přerušil znovu trapné ticho asistent Krupička.

"Nu, tak to zkuste vy, Krupičko."

Asistent váhal. Když si však uvědomil, že profesor zásah preparátu do svého organismu s největší pravděpodobností, alespoň te-

dy pro nejbližší okamžiky, přežil, nechal si odměřit dvě kapky.

"Fuj!" ušklíbl se, ale pak zahlédl odměřený pohled svého šéfa. "Ano, něco v sobě cítím," a převaloval na jazyku hořkou chuť, přitom si jasně uvědomoval, jak jemnými póry sliznice proniká do jeho nervové soustavy záhadné médium. "Ne, to nemohu vyslovit," pronesl pak s pobledlou tváří.

"Krupičko, stojíte na prahu velkého objevu," povzbuzoval ho profesor Toms. "V zájmu vědy, musíte se vyslovit!"

"Vůbec nemiluji svou ženu, ale... ne, to nejde říci."

"Nu, i toto je výsledek. Zdá se, že preparát působí i na jiné osoby. Teď vy, Bílková."

"Prosím, pane profesore," špitla snědá dívka v bílém plášti.

Stála bez pohnutí, lžičku v ruce, a zdálo se, že má silný citový zážitek. Pak se rozplakala a vyběhla z místnosti. Lžička cinkla o kamennou podlahu.

"Nu, pravda může být někdy krutá, když si ji člověk uvědomí," zafilosofoval profesor Toms a nabídl lžičku dalšímu.

Zpráva o novém profesorově objevu se roznesla ústavem jako chřipková epidemie. Během necelých tří hodin se k Tomsovi dostavilo pod různými záminkami osmasedmdesát osob, od vrátného až po doktora Prchavého. Následky experimentů byly velmi zajímavé

Šest výzkumníků podalo okamžitě výpověď a zdůvodňovali to tím, že pochopili, že pro vědeckou práci se vůbec nehodí. Jedenáct osob šlo přímo z Tomsovy pracovny ke svým nejbližším nadřízeným a dožadovali se když ne zvýšení platu, tak alespoň převedení na odpovědnější práci, protože plně chápali, že jejich intelekt a úžasné schopnosti nejsou při primitivních činnostech, které jsou nuceni vykonávat, vůbec využity. Asistent Pilný se chopil kbelíku a hadru a začal umývat schody. Doktorka Hlavatá se vrhla do náruče inženýra Sytého, neboť si uvědomila, že ji, ač šťastně ženat, miluje čistou a neposkvrněnou láskou. Docent Živný vyplnil přihlášku na konzervatoř. Asistent Pištora se vrhl na kolena a tváří k Mekce začal vzývat Alláha, neboť díky dlouhodobému studiu koránu se zcela přesvědčil o jeho dokonalosti a profesorův syntetizátor z něho setřásl všechny zábrany.

Profesor Toms zatím seděl ve svém kabinetě a do pracovního sešitu vpisoval nejnovější poznatky:

=Preparát působí znamenitě. Stoprocentní účinnost. Osladit hroznovým cukrem. Dávkování příliš ostré, pro komerční účely nutno zmírnit. Prodávat v desetigramovém balení. Vyžádat u ředitele ústa-

vu finanční zajištění reklamy...=

"Pane profesore," vběhl bez zaklepání asistent Dvořáček, "pane profesore, malér."

"Co se děje, nejsem rád, když mě někdo vyrušuje!"

"Obávám se, pane profesore, že váš nejnovější objev nebude vedením tohoto ústavu přijat kladně."

"Co to pletete?" ohradil se Toms. "Výsledky jsou přece vynikající, preparát pracuje dokonale, společenská potřeba tady objektivně existuje."

"Ano, pracuje bez závad, pane profesore. Ale asi až příliš bez závad," pokračoval Dvořáček, kterého účinky preparátu přesvědčily o tom, že je člověkem upřímným a že je stvořen k tomu, aby za všech okolností říkal lidem pravdu do očí.

"Jak to myslíte?"

"Nějaký dobrák právě přinesl pár kapek vašeho preparátu řediteli našeho ústavu a doporučil mu, aby jej ochutnal."

"V tom nevidím nic špatného, pustil jsem přece jednu lahvičku mezi lidi."

"No, ale, víte, ředitel nevěděl asi nic o dávkování. Skutečností je, že teď ve své kanceláři přísně řádí a chce, protože nemůže přijít za vámi, abyste se k němu hned dostavil. Zaslechl jsem dokonce něco o exemplárním potrestání."

Toms se vztyčil v celé délce své postavy.

"To snad nemyslí vážně?" rozhořčil se. "Vždyť přece musí vědět, kdo je hnacím motorem této barabizny, kdo... A proč vlastně za mnou nemůže?"

"Neprojde dveřmi. Právě mu narostly parohy."

U p o z o r n ě n í č t e n á ř ů m

Zpráva o uskutečněných akcích sf na podzim letošního roku /"Seminář o fanzinech", "Setkání SFklubů v Šumperku" a "II. MINI-CON"/ si budete moci přečíst již v následujícím čísle našeho SF-fanzinu !!!

\- - - - -

Ve dnech 20. a 21. listopadu 1985 se v bulharském městě PLOVDIVu koná FE STIVAL FANTASTIKY A PROGNOSTIKY" - jako součást "Světové výstavy mladých vynálezců a zlepšovatelů"

redakce

Jan PAVLÍK: Nouzové řešení:

Posádka se shromáždila před kosmickou lodí kolem kapitána. Ten se s rozkoší opřel přísavkami o led, který aspoň trochu zmírňoval pekelné horko téhle planety, a zeptal se:

"Stav posádky?"

"Kompletní až na jednoho, veliteli."

"Jak to až na jednoho?"

"Není tu HF-65X, veliteli."

"A kde je, ksakru, těsně před startem?"

"On měl prosím nehodu, veliteli."

"Nehodu?!?"

"No... on byl ve skupině, která se měla ve speciálních skafandrech vmísit mezi obyvatele téhle planety a studovat je. Ti obyvatelé si říkají 'lidé' a dělí se na 'muže' a 'ženy'. Souvisí to nějak s jejichrozmnožováním. HF-65X se občas ochlazoval pod sněhem a právě ho ze sebe oprašoval a dva pozemšťani to viděli. Oni jsou ještě dost zaostalí a mysleli si, že HF-65X je nějaká bytost ze sněhu. Přiměli ho, aby šel k nim a bydlel u nich. Našemu průzkumníkovi - byl ve skafandru typu 'žena' - to dost vyhovovalo, protože mohl takto žít mezi pozemšťany a pozorovat jejich život. Jenže za polovinu oběhu téhle planety kolem její hvězdy byl vylákán mladými 'muži', aby se zúčastnil jakéhosi domorodého zvyku a skákal přes oheň. Měl obavy o hermetičnost skafandru a příliš se mu nechtělo, ale oni ho stále nutili, tak to risknul a skočil."

"No a?"

"Víte, veliteli, ty skafandry firmy KOSMEX mají sice být dokonale hermetické proti zvýšené teplotě, jenže... co vám mám povídat... tohle bylo i na něj moc. Prostě skafandr nevydržel..."

Ačkoli i na jižním pólu planety bylo pro Laheřany pořádné vedro, všichni ztuhli jako přimrazeni: dobře věděli, co to znamená. Jejich loď musela být vybavena speciálními kryty proti teplotě, kterou vyvíjely motory při startu, a pokud se některý Laheřan dostal nechráněn do styku s ohněm, znamenalo to konec. Chvíli stáli všichni v němém pohnutí a i v kapitánových senzorech se zatřpitily krystalky ledu. Byl to však on, kdo se opět ujal slova:

"Nic nám tahle mizerná, zaostalá planeta nepřinesla a ještě tu nechávám kamaráda... A to jen kvůli zmetkovému skafandru, který vyrobil nějaký lajdák u nás .. No, až se vrátíme na Laheru, tak tomu KOSMEXU pěkně zatopím!" vyhrožoval. "Těch poruch se skafandry mezihvězdných expedic už bylo moc a my nebudeme obětovat kosmonauty pro nic za nic! Ted si to někdo ale šeredně odskáče!"

Když zjistil, že se už příliš zahřívá, přestal mávat všemi chapadly a po chvilce autosugesce už vydal celkem klidně rozkazy k ukončení nakládání vzorků a k přípravě startu. Už se těšil na okamžik, až provede z oběžné dráhy třetí planety této zapadlé hvězdné soustavy skok hyperprostorem a ocitne se nad chladivou rodnou Laherou, kde teplota nikdy nestoupne nad 100 stupňů MG. Z úvah ho náhle vyrušil vyděšený křik prvního důstojníka:

"Veliteli... pro všemocný vesmír .. veliteli!"

"Co zas je?" zavrčel kapitán.

"Jsme v maléru... Ta tenká ledová kra praskla a voda vnikla do pohonného sektoru..."

"K čemu máme ochranné kryty? S tímhle se má přece počítat!"

"Kryty tam byly... Jenže byly ze špatného materiálu a proud vody je prolomil... K hyperprostorovému agregátu se voda naštěstí nedostala, ale startovací trysky zatopila. Jsou úplně zničené..."

"Tak tohle už přestává všechno!" rozzuřil se znovu kapitán a zahřál se tak, že mu div nehrozil osud neštastného HF-65X. "Tady dělá zmetky snad každý! Já si budu muset došlápnout osobně na šéfa resortu Kosmického průmyslu. Jen počkejte, milánkové, jen co se vrátíme..."

Zarazil se a všichni pochopili, proč. Jak se teď mohou vracet, když je start na oběžnou dráhu znemožněn? To mají snad naveky zůstat ne téhle pekelně horké planetě, která navíc postrádá jakoukoli pořádnou civilizaci?

"Nedá se nic dělat," rozhodl nakonec kapitán. "Musíme zvolit nouzové řešení. Provedeme skok hyperprostorem přímo z povrchu planety!"

"Ale to přece nejde!" zaprotestoval vědecký důstojník. "Víte dobře, veliteli, že to Kosmický řád zakazuje. Skoky se smějí provádět jen v kosmickém prostoru. Na povrchu planety to může vyvolat nežádoucí účinky. Při prvních pokusech, které se prováděly přímo na Laheře, došlo přece k případům, že několik Laheřanů bylo zasaženo sekundárními fluktuacemi časoprostorového pole a dostalo se do jiné dimenze. Dlouho se tehdy objevovali jako nehmotné přízraky a jen občas se zhmotňovali, aby vzápětí znovu mizeli... a to v důsledku dilatace času celé stovky oběhů. Teprve nedávno je naši vědci vrátili normálnímu světu, ale ten šok pro ně, ocitnout se ve světě pokročilejším o celé eóny! My jsme sice na jižním pólu, ale účinky skoku mají veliký dosah a můžou se projevit i velmi daleko odtud... Co kdyby to zasáhlo Pozemštany?"

"Láry fáry," mávl kapitán opovržlivě dvěma chapadly. "To všechno jsou povídačky pro mládata. A i kdyby tomu tak bylo, tahle pevnina je hodně veliká a nejbližší obydlený kontinent je daleko. Pochybuji, že by se zrovna v okamžiku startu nacházeli v dosahu těch vašich účinků nějací Pozemštané.., Jen to nechtě na mně. Bude-li toho třeba, podám osobně zprávu Velké Radě a vysvětlím svůj postup i s návrhem na příslušná opatření. Dost řečí. Ukončit přípravy ke startu!"

Brzy byly všechny práce ukončeny. Posádka nastoupila do lodi a ta záhy zmizela z povrchu planety Země beze stopy.

"Hergot, to je bouře," zaklel Hubert, takto nově najatý námořník na lodi "Jižní kříž". "Už se těším, až se vrátíme do Amsterdamu."

"Je vidět, žes toho ještě moc nezažil, ty cucáku," zavrčel starý Jens. "Takovejch bouřek jsem zažil už desítky a nic to nebylo. Ale ne že bych taky nechtěl domů. Už se těším, jak se zase v přístavu povyrazím."

"A co kapitán? Nezatrhne vám to?"

"To určitě," uchechtl se Jens. "Akorát ten. Van der Decken by moh´ jít všem námořníkům příkladem. Není přístavu, aby v něm neměl ženskou. Pochybuje, že si je sám všecky pamatuje." Znalecky se ušklíbl. "Ten nás strčí všechny do kapsy."

"Ale tady ten mys asi přece jen nevobepluje. Při tý bouřce.."

"Tak to starýho špatně znáš," prohlásil Jens. "Ten by si raději utrhl hlavu, než aby usto pil vod toho, co si zamane. Já ti říkám, že kapitán ten mys vobepluje, i kdyby si měl přizvat na pomoc samotnýho satanáše a věčně bloudit po mořích..."

Vladimir Pokrovskij: ŠARLATÁN

Schůze byla připravena se vší pečlivostí a neslibovala nijaké nepředvídané události; předseda předem pohovořil s každým členem sdružení a nezaujaté osoby pozval osobně. Jen s Pyškinem nikdo nemluvil.

Dostavilo se dobře dvacet fenoménů plus osm nezaujatých soudruhů, kteří se skromně usadili v pozadí.

"Věřili jsme mu," začal předseda. "Když k nám přišel, nebyl nikdo. Všichni ho měli za blázna, ale my jsme ho přijali mezi sebe a řekli mu: Tak, Pyškine, rozvíjej své schopnosti a my ti pomůžeme, jak to půjde. Provádíme u nás přísný výběr, bereme jen ty nejschopnější telepaty, co telepaty, ani každého telekinetika nevezmeme. To už nemluvím o jasnovidcích, ty prověřujeme nejméně stokrát. Jinak to ani dělat nemůžeme, stojí proti nám celá klasická věda, jen jim dejte příležitost, aby vás přistihli při nedbale provedeném pokusu a rozcupují vás na kousky. A tím zabrzdí vývoj lidstva na stovku let."

Předseda byl ani ne tak tlustý, jako spíš hranatý, mluvil sytým hlasem a s důrazem. Uměl v lidech vyburcovat jakési silné emoce, těžko pochopíš jaké - úctu, strach, nebo snad nadšení. Milovali ho a pomlouvali se sympatiemi. Arnold Pyškin, sedící stranou vedle předsednického stolu, byl neduživý človíček s provinilým a přitom vyzývavým obličejem. Neklidně se vrtěl na židli, ohlížel se, chystal se něco říci, ale nepromluvil.

Předseda pokračoval. "Ještě se nestačil sžít s naším kolektivem, nasáknout atmosféru a už začal rozeštvávat lidi. Nebudu zde mluvit o pomyjích, které nám všem zde sedícím systematicky vylévál na hlavu. Jsme pro něj podfukáři, jsme lháři, klamame lehkověrné, opravdovým fenoménům bráníme ve vystupování, bavíme se hokuspokusy. Takové věci nám říkal. A tehdy se vynořila otázka: Kdo ty vlastně jsi, Pyškine? Co vlastně umíš?"

Předseda udělal efektní pauzu.

"A co je tedy zač?" vykřikl ze svého místa jeden z nezaujatých, externí dopisovatel místních novin.

"Pěstuje květiny."

"Květiny?"

Předseda vlídně přikývl. "Možná, že je pěstuje nějak neobvykle, soudruzi? Řeknu to otevřeně. Nevím."

"Cože?!" zavyl Pyškin. "Jak to, že nevíte?"

"Jednoduše, soudruhu Pyškine. Nevím a tečka! Hotovo." Předseda rozpřáhl ruce. "Květiny jsou sice krásné, o tom není sporu. Dokonce i voní, sám jsem to prověřoval. Pyškin tvrdí, že jich dokáže vypěstovat celý záhon za pouhý okamžik. Ale naskýtá se otázka. Viděl někdo, jak to dělá?"

"Pánové, co je to s vámi, vždyť ve skutečnosti. ."

"Proboha, Pyškine, nech už toho a raději pěstuj trpělivost." Při těch slovech se předseda neusmál, jen mu zasvítily oči. Měl rád, když se mu v řeči povedl vtip. "Tak nám sám pověz, kdo něco viděl."

Pyškin bleskurychle vyskočil ze židle. "Jak to, že kdo? Viděla mě spousta lidí. A vy taky."

Předseda s odporem pohlédl na Pyškina. "A kde jsem to jako měl vidět?"

"To snad není možné. Vzpomeňte si přece, když jste mě přijímal..."

FV SSM 1570

"Viděl jsem semínko a v něm kvítek, to je pravda. Jenomže, když jsem tam byl, tak nerostl."

"Ale ano, rostl, musel jste to zapomenout. Opravdu!"

"Ne, ne, Pyškine," soucitně pronesl předseda. "Někdo z nás dvou lže, a já se domýšlím, kdo to je. I lidé se domýšlejí. I nezaujatí soudruzi se domýšlejí, když se ti podívají do tváře."

Nezaujatí soudruzi bez zvláštní sympatie pohlídli na Pyškina. Jeho tvář nenabízela zraku nic příjemného. Měla prohnaný výraz a vůbec byla krajně podezřelá.

"Možná, že tě viděl ještě někdo?" blahosklonně se zeptal předseda. "Vzpomeň si, snaž se. Možná, že jsem se spletl a obviňuju tě zbytečně."

"Nno, předváděl jsem to mnoha lidem," zarazil se Pyškin. "Třeba tomu... Protopovovi... telepatovi..."

"Pyškine," vemlouvavě se na něj obrátil předseda, "schválně uvádíš ty, kteří se dnes nemohli dostavit z důvodu nemoce?"

"Zvláštní. Vždyť jsem ho dnes ráno viděl. Nevypadal vůbec nemocný."

"Velmi podivné, velmi. Ještě si vzpomínáš na někoho?"

"Olovjaněnko mě taky viděl," pronesl Pyškin sklesle. "Véňo! Pověz jim to."

Olovjaněnko, dlouhý zádumčivý Ukrajinec, se loudavě zvedl. "A čo já možu, Aliku? Čo som viděl, boha jeho?"

"Véňo," zašeptal zdrceně Pyškin, zapletený do vlastních lží.

"Čo Véňo, čo Véňo?" zlostně odsekl Olovjaněnko. "Najprv sam si kaše zavariš a pak Véňo."

"Slyšeli jste to všichni?" zeptal se předseda, aby přehlušil nepříjemné ticho. Jeden z nezaujatých podrážděně křiknul: "Eh, co tady ztrácíme čas? Jakoby jste ho nemohli vyhnat sami."

"Nemohli, vážený soudruhu, to by jsme v žádném případě nemohli. Historie je to, jak sám vidíte, nechutná a my nemáme právo dopustit, aby sebemenší stín pochybností..."

"Počkat, vzpomněl jsem si!" přerušil ho bez okolků Pyškin. "Vystupoval jsem v kulturním domě, cožpak jste na to zapomněli?"

"Konečně!" radostně zareagoval předseda. "Konečně jsme doma. Teď jsme se dobrali k tvrdé životní realitě. Zatím to byla, soudruzi nezaujatí, tak říkajíc poezie života, ale nyní začíná próza. Vycházejí najevo věci, kvůli kterým jsme tuto schůzku svolali a jež můžeme označit přinejlepším za nechutné. Jestli jsme dříve měli pochybnosti o schopnostech Pyškina a jeho morální bezúhonosti, tak nyní přicházejí neúprosná fakta."

V sále to zdrženlivě zahučelo. Bylo to vzácně disciplinované shromáždění, nehledě na to, že fenoméni jsou lidé vznětliví, a proč to skrývat, ne vždy se dokáží udržet v mezích slušnosti. Ale dnes tu seděli se zaujatým výrazem ve tvářích, zřídka projevovali své city a vůbec se chovali tak, jako by byli v tramvaji a ne na schůzi. V očích měli takové zvláštní světlo, zřejmě břemeno, kterým příroda obtěžkává lidi s paranormálními schopnostmi.

"Tady Pyškin nám tvrdí, že na večeru v kulturním domě údajně vypěstoval kvítek za pomoci svých vlastních schopností. A my jsme prý všichni viděli, jak kvítek rostl."

Nezaujatí se na sebe podívali.

"Ano, soudruzi, viděli jsme. Ale jsou tu také lidé, kteří viděli něco jiného. Viděli..." předseda zvýšil hlas, "... viděli v rukou, omlouvám se, fenomén nitku. A viděli, jak za ni vytahoval kvítek ze země."

"Kdo to viděl?" zachrčel Pyškin.

"Neboj se, Pyškine, my nejsme jako ty, my švindlovat nebudeme. Vstaň, Ženo!"

Zvedl se člověk asi stejné postavy jako Pyškin, ale s mnohem ušlechtilejším vzhledem.

"To je náš Ženja Princypnyj," potěšeně ho představil předseda. "Inženýr. Má vzácnou schopnost, pro kterou ještě ani nemáme pojmenování. Stačí, aby se posadil před kompjutr, a ten se hned porouchá."

Inženýr Princypnyj se důstojně uklonil směrem k místu, odkud se na něj upírały zvědavé pohledy nezaujatých. Také Pyškin z něho nemohl odtrhnout zrak. Jeho tvář prozrazovala ničemné myšlenky.

"Svědectví Ženi je tím cennější," pokračoval předseda, "že jde o Pyškinova přítele. Neumíte si představit, s jakou bolestí mně vypravoval o machinacích svého bývalého druha, který pošlapal ... který..."

Předseda zavrtěl hlavou a natáhl se ke karafě se sodovkou. Ženja Princypnyj sklopil oči a mocně si povzdechl.

"Tak ty taky, Ženko?" zasípěl demaskovaný Pyškin a uvolňoval si límeček košile.

Předseda konečně vyprázdnil sklenku, odkašlal si, vzal Pyškina na mušku svého ukazováčku a sežehl ho zdrcujícím pohledem.

"Tak to snad skončíme, Pyškine? Teď nám všechno povíš sám."

Ale Pyškin mlčel. Neměl co by řekl na svoji obhajobu.

"Já jsem skončil," pronesl předseda věcným tónem.

Rozvinula se diskuse. Jako první se přihlásil o slovo Sašenka Podglobalnyj, velmi mladý člověk, s podezřením na levitaci. Byl do sdružení přijat teprve nedávno, ještě se jak se patří nezorientoval, a proto mu předseda řekl: "Ty, Sašo, zatím počkej. Dej přednost ženě. Antonínо!"

Antonína Zverevová, posterší vědma ze sekce uhrančivého pohledu, sebou trhla, přejela shromáždění svým vyhlášeným letálním pohledem, zafixovala ho na Pyškinovi a jala se předestírat svůj názor na otázky zmíněné v referátu. Její řeč směřovala k tomu, že ona, Zverevová, za sebe neručí, když ji brání projevovat své schopnosti, trápí ji podezříváním, urážejí ji do očí. Ve svém příspěvku dále Zverevová přešla ke konkrétním osobám a podrthla, že mezi nimi zvláště vyniká soudruh Pyškin. Soudruh Pyškin, podotkla Zverevová, tak koná drze, protože ví, že ona není schopna se mu pomstít kvůli svému andělskému charakteru a také proto, že její nadpřirozené vlastnosti se projevují jen ve sféře zemědělské výroby; tak ještě uhranout dobytek, zničit úrodu, seslat na traktor mor. V závěru Antonína Zverevová požádala shromáždění, aby ji uchránilo od výpadů tohoto podvodníka a aby přijalo ta nejpřísnější opatření, v kterých ona, Zverevová, ochotně přijme aktivní účast.

Poté se opět hlásil Saša Podglobalnyj, ale předseda, řídíc se důvody vyššího řádu, dal slovo Fedorovovi.

Fedorovov nasupil obočí a v rozpacích tašal telepaticky vysílat z listu papíru. Jeho řeč se setkala s vřelým zájmem telepatů, nejednou byla přerušena potleskem. Když skončil, předseda shrnul výsledky diskuse.

"Soudruzi, z pléna vyšel návrh vyškrtnout Pyškina, v případě, že nedokáže své para-normální schopnosti, ze seznamů. To jest, jestli nedokáže vypěstovat kvítek zde, před našima očima, bez těch svých fakírských kousků."

Pyškin vyskočil z místa, ale předseda ho zarazil. "Počkej, Pyškine, ještě jsem neskončil. Mám k vám takovou prosbu," obrátil se ke shromážděným fenoménům. "Ukážeme soudruhům nezaujatým, co

umíme, ano? Kdo co umí, není třeba celé vystoupení, ale tak, aby nezůstaly pochyby."

"Ukážeme! Předvedeme! Buďte bez obav!" ozývaly se výkřiky fenoménů.

Tváře nezaujatých zasvítily nejvyšší zvědavostí.

Po krátké přestávce členové sdružení demonstrovali něco málo ze svých paraschopností. Nejdříve vystoupili telekinetici. Pět jich vyšlo do středu sálu, pozorně postavili na podlahu dětský gumový míč a upřeli na něj nesmírně soustředěné pohledy. Míč se zakýval ze strany na stranu a začal se pomalu zvedat. Nezaujatí zatajili dech. Jednomu z telekinetiků se udělalo špatně, ale přemohl se a neopustil bojové pozice. Míč se zvedl nad hlavami a začal pomalu stoupat. Potom opisoval ve vzduchu kruhy. Byl to opravdový triumf lidských paraschopností.

Ale úspěch popuzuje neschopné. Tak i zde. Pyškin, který telekinezi neovládal, vyhlásil ze závisti, že přes stínidlo lustru je natáhnuta nit a někdo za ni tahá. Ale teď se prý nitka za něco zachytila a stínidlo visí nakřivo. Rozumí se, žádná nit nikdy neexistovala. A co se týká lustru, předseda vše objasnil. Psychopole se nekoncentruje pouze na míči, ale rozptyluje se i na jiné předměty v okolí. Pyškin byl demaskován.

Poté své umění předvedli telepatě; jeden za druhým předstupovali před stůl, za kterým seděl předseda, a na dálku hádali jeho myšlenky.

"Na co jsem myslel?" zeptal se předseda.

"Na lososa," bez zaváhání odpověděl telepat, který byl na řadě.

"Správně. Jsi chlapík. Další!"

Předseda nemyslel jen na lososa, myslel si spoustu věcí, a to zejména na obecnou teorii relativity a kyrys. Všechny jeho myšlenky byly uhádnuty s vyjímečnou přesností.

A po tom všem měl vystoupit Pyškin.

Nejdříve se začal vymlouvat, prý není připraven, má dnes duševní trauma, zradili ho, jak vidíte, lidé, které považoval za své přátele... Ale řekli mu to nekompromisně: "Jednou můžeš, soudruhu Pyškine, jednou nemůžeš, tak jdi odsud, nemáš tu co pohledávat."

"Pokusím se. Zkusím to," souhlasil nakonec Pyškin.

Odněkud přinesli květináč se zemí. Pyškin se hned pokusil o podvod a vyndal z kapsy semínko, jež měl předem připravené.

"Tak to ne, Pyškine, to by nešlo," varoval ho předseda. "My potřebujeme jednoznačný pokus. Kdo ví, co jsi s tím semínkem předtím tropil."

Obrátil se k soudruhům nezaujatým.

"Nemá tu někdo u sebe květinové semeno?"

Semínko se náhodou našlo v kapse externího dopisovatele.

"Je nějaké podezřelé," namítl Pyškin.

"Tak dost!" okřiknul ho předseda, jehož bezhraničná trpělivost se počala vytrácet. "Ber, co ti dávají."

Semínko zasunuli do země a květináč postavili před Pyškina. Bylo vidět, že se mu do pokusu nechce, bál se odhalení.

"Možná, že se mi to nepodaří," řekl.

Nezúčastnění se rozsmáli.

Pyškin pomalu vztáhl dlaně ke květináči. Na jeho tváři se objevil dobře zahraný výraz nejistoty.

"Nic necítím! Vůbec necítím semínko."

Lidé v sále si vyměnili chápavé úsměny.

"Dělej, dělej, Pyškine, to není jako tahat za nitky."

Pyškin skousl rty a celý se napnul. Na čele mu vystoupil pot. Ale pochopitelně žádný kvítek nevyrostl.

Pyškin hekal, dělal strašné grimasy, ale přestože také vyvaloval oči, květina jaksi nechtěla růst. Brzy všechny to divadýlko přestalo bavit a začaly se ozývat výkřiky, že už toho bylo dost, ať už to skoncují, když tu... země v květináči se nadzvedla, prodral se skrz ní zelený výhonek, před očima se pokryl drobnými různobarevnými květy, květina se stále více zvětšovala, rostla, čím dál krásnější a krásnější. Nikdy a nikde neexistovala tak překrásná květina. Pyškin plakal a třesoucíma se rukama dělal kolem květiny pohyby připomínající hypnotizéra. Kruh zvědavců se rozpadl a květina, ta nejlepší květina na světě, se vytahovala vzhůru a po sále se roznesla vůně. Žena Princypnyj se důvěřivě přiblížil k Pyškincvi, chtěl se dotknout jeho ramene, bůh ví, snad i odprosit...

A v tom okamžiku se ozval hlas dopisovatele.

"Je to šarlatán! Nevěřte mu! To semínko bylo z umělé hmoty."

x x x

Tak zvítězila spravedlnost. Pyškina vyhnali s ostudou ze sdružení; od těch dob o něm nikdo neslyšel. Říká se, že ho můžete potkat na nádraží, kde prodává neduživé tulipány. Sdružení vzkvétá a nedávno se v plné sestavě zúčastnilo jakési konference o jasnovidectví na Kamčatce.

/V.Pokrovskij: Šarlatán, Chimija i žizň 2/1985
přeložil Jan Haberle/

L. Kokljunovová - ÚSMĚV GICONDY

V noci je Louvre tichý a temný.

Mona Lisa setřela s tváře známý úsměv a z bohatých záhybů svých šatů pokradmo vylovila poslední sci-fi román. Při jeho četbě noc uběhla nepozorovaně. Nakonec Gioconda knihu rozhořčeně zavřela.

"Brak!"

Celý den se povýšení usmívá, vzpomíná na peripetie příběhu.

Večer se kniha znovu otvírá.

A tak to běží den za dnem.

/z materiálů volgogradského SFK Větěr vremeni přeložil Pagi/

Olga Larionová - Znaky zvířetníku

/O.Larionova - Znaki zodiaka, Molodaja gvardija, Moskva, 1983, zpracoval Pagi/

Olga Larionová patří k zavedeným autorům, což potvrzuje i tato sbírka. Slabšími povídkami v ní jsou jen Dovléci se k oceánu /Dotjanut do okeana/, nabízející další sf-vysvětlení záhady tungutského meteoritu jako neúspěšného experimentu v budoucnosti, a Vrat se ke svému Storovi /Vernis za svoim Storom/, která nápad /spisovatel přenosem biotek syntetizuje postavy a scenerie svých knih/ rozmělnila v plochém dialogu.

V ostatních povídkách už Olga Larionová předvádí svoji schopnost psát netechnologickou sf, byt i skrytou v rouše techniky.

Ve Stvoření světů /Sotvorenije mirov/ hrdina ničí rostliny, které ho chtějí odtransportovat od základny. Teprve po erupci sopky pochopí, že rostliny-bytosti mu zachránily život.

Sonáta divů /Sonat uža/ vypráví příběh kosmonauta, lapeného "přírodovědcem". Pokus typu "myš v labyrintu" končí sebeobětováním kosmonauta, který umožní ostatním obyvatelům labyrintu útěk ve své lodi.

Neužitečná planeta /Planeta, kotoraja ničego ně možet dat/, domorodci označovaná jako Géa, je nejlepší povídkou sbírky. Loď Sběratelů, elity Velikě Logistanie, přilétá na Géu s úkolem zjistit její využitelnost pro Velikou Logistanii. Průzkumníci jsou transformováni do ideálních podob místních obyvatel a zvěře a pohybují se po Géi. Jeden ze Sběratelů - v podobě ideální mladé dívky - je neustále středem pozornosti místních aborigenů. Při pátrání po příčinách své vyjímečnosti se dívka do sochařské dílny, kde nalezne svoji podobu vtesanou do kamene v životní velikosti a sochaře, líbajícího nohy své sochy. Dívka pochopí, že sochař intuitivně došel ke stejnému výsledku jako palubní počítač - oba nalezli tutéž podobu ideální mladé dívky. Podobu, do níž se sochař zamiloval. V dívce se probudí pocity, cizí Logistancům, a rozhodne se zůstat na planetě. V noci obelstí kapitána lodi, nechá sochu dopravit na její palubu a sama se vypraví na Géu. Změní si barvu pokožky na barvu kamene, postaví se na místo sochy a začne si snižovat tělesnou teplotu a zastavovat dech. Než však tutu operaci skončí, nečekaně přibíhá sochař a líbá jí nohy. Překvapen teplotou jejího těla odskakuje a dívá se na dívku, která s provinilým úsměvem sestupuje dolů, k Pygmalionovi.

Hrdinové Nezapomenutelného Lovu /Kdě korolevskaja ochota/ na rekreační planetě poruší zákaz lovu místní zvěře. Ta v okamžiku smrti přebírá podobu svého vraha.

Návnada /Podsadnaja utka/ má pomoci spojenému úsilí lidí a mnohem vyspělejších Alfanů zbavit vesmír deseti nadů, živících se vědomím ostatních bytostí. Veškerou techniku Alfanů ovšem překonává snad až primitivní nápad lidí.

Na pláži /U morja, kdě kraj zemli/ cizí planety se kosmonaut setkává s dívenkou Firat, která holou rukou rozřeže jeho ochranný skafandr a vůbec ovládá různé ESP fenomény, které on může pouze obdivovat. Teprve po jeho odletu si dívenka uvědomí, že to nebylo zvíře, ale - i přes neschopnost zhmotrovat své představy - zástupce cizí civilizace. Firat se vypraví hledat hvězdnou mapu, kterou kosmonaut nakreslil do písku na pláži, aby zjistila, kde je jeho domov.

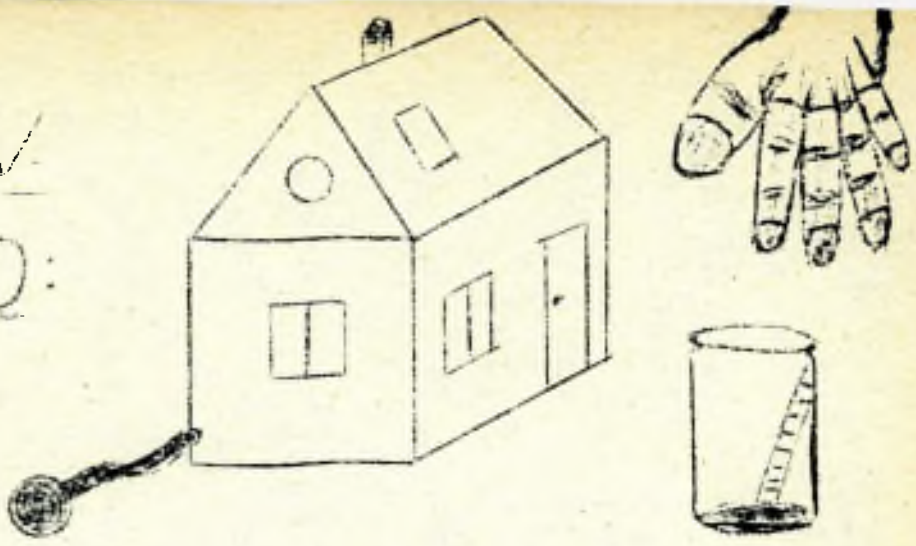
Příjemně čtivé povídky, jejichž délka /přes 20 stran/ ovšem vybočuje z požadavků našich vydavatelů, trpí snad jen málo vyhrocenými konflikty. Čtenář se tak může - a musí - soustředit na schopnost kresby, která je autorčinou nejsilnější stránkou.

PAGI

FV SSM 1575

STANISLAV ČIČO:

trestanec

Patrik se podíval z okna. Dnes bude krásně, řekl si. Půjdu na střechu. Lehce posnídal, vybral z knihovny knihu a po žebříku vylezl na střechu svého malého domku. Zde se pohodlně usadil, rozevřel knihu a ještě jednou se podíval na oblohu. Zlaté slunce se právě vyloupllo v modrém nebi...
Patrik je zločinec. Prý. Sám ví, že nikdy neudělal nic, co by mohlo někomu vadit. Ale přesto se našli někteří, kterým vadil on. Proto byl odsouzen a poslán do vyhnanství. Byl mu přidělen malý domek a trestanec Patrik zůstal sám. Široko daleko nebylo živáčka, Patrik neměl žádný kontekt s okolním světem. Jen knihy. A počasí. Proto ležel na střeše a četl.
Zpočátku mu samota vadila, ale postupně si zvykl a dokonce se mu zde začalo líbit. Vždy vidět, že venku bude hezky, vylezl na střechu a četl. Vždy mělo pršet, zůstal v domku a četl. Hlavně, že žiju, říkal si a byl spokojen. A tak to šlo několik let, až najednou...
Patrik náhle ucítil hroznou ránu, zařval bolestí a zřítil se ze střechy. Zůstal bez pohybu a známek života ležet...

"Mamí, ono se nehýbá!" volal malý Brex.

"Co se nehýbá?"

"To zvířátko, co jsem nedávno objevil!"

"Jaké zas zvířátko?"

"No to, jak jsem podle něj předpovídal počasí!"

"Aha. A proč že seneh bá?"

"Já jsem ho jenom pohladil anajednou ono spadlo a zůstalo ležet!"

"To bude asi mrtvé. Škoda. Ale víš co? Zkus si najít nové, určitě tu budou ještě nějaká. Ale dej si ho do nějaké krabičky, potřebuji tu láhev na okurky..."

O p ě t V I L L O I D U S v P l a n e t á r i u

Na únor 1985 plánuje náš SFklub pořad v pražském Planetáriu. Podle posledních úvah se bude jednat o sobotu od 10:00 do 17:00 hodin - na pořadu bude dopoledne SFfilm a odpoledne seminář k nedožitým šedesátinám Ludvíka Součka.

FV SSM 1576

Robert Sheckley - E S E J

Toto je upřímně řečeno výzva. Ale nejdřív se vrátíme trochu do minulosti.

Nejkritičtějším dnem lidstva byl - jak známo - 5. duben 2084, kdy vojenské radary zjistily jadernou střelu s mnoha hlavicemi. Na místo jejího vypuštění se nikdy nepřišlo. Jejím cílem byl satelit OSN na oběžné dráze nad rovníkem.

Američané na ni poslali jaderné střely, aby ji zničily, ale bohužel opomněli komukoli říci, co dělají. Rusové si americké počínání špatně vyložili a poslali své střely, aby vymazaly americké střely. Pak se přidali Britové, po nich Francouzi, východní Němci, Poláci a kdekdo. Všichni tvrdili, že jednají pouze v sebeobraně. A zatímco se dohadovali, střely se setkaly nad naší atmosférou a explodovaly.

Následná multimegatonová výbušná vlna se neškodně rozptýlila v kosmickém prostoru. Celosvětový spad letální radiace se vzdor očekávání nekonal a intenzita výbuchu rozbourala radiaci na gravitony a antigravitony, konečné součásti hmoty. Gravitony dopadly neškodně na Zemi a antigravitony odsvištěly do kosmu.

Bylo tu však jiné nebezpečí. Těch odhadovaných 500 megatun, co vybuchlo v zemské atmosféře, dalo vzniknout mračnu kouře, které obalilo Zemi do výše takových dvaceti mil a nepropouštělo sluneční svit stejně jako mračna nad Venuší. Začala dlouhá nukleární zima.

Země se ponořila do tmy. Teplota prudce poklesla. Částečky vody menší než Kaspické moře zmrzly na kost. Vichřice zuřily nad Zemí a v závěsu za nimi přicházela zhouba a smrt. Z černých mračen nekonečně padal sníh.

Bez slunce zhynuly rostliny. Bez rostlin umírali všichni živočichové včetně člověka. Lidstvo zoufale hledalo nějaké řešení, než dojdou ubývající zásoby potravy a topiva.

A tu italský biochemik Luigi Franzetti objevil zmutovaný podřád potkanů, schopných vydržet nekonečně dlouho v teplotách pod nulou bez jakéhokoli zřejmého zdroje potravy. Tito potkani produkovali ve svých játrech jedinečný enzym, který v kombinaci s vodou poskytoval složitý protein umožňující přežití. V syntetické formě se tato substance stala známou jako "strava typu jedna".

Tato "strava typu jedna" nyní udržuje naši civilizaci. Její chuť a tvářnost lze v laboratoři upravit tak, aby vyhovovala i náročným. Protože má vysoký obsah prchavého oleje, dá se používat i k topení a svícení. Dále se dá zpracovávat na trvanlivý konstrukční materiál pro domy a dopravní prostředky. Odpad z těchto výrobních procesů lze zužitkovat na vlákna úžasné odolnosti a trvanlivosti. Látka utkaná z tohoto materiálu má lesk a strukturu, které některým našim starším občanům připomínají jistou luxusní substanci kdysi známou jako hedvábí. Snadná výroba zajišťuje, aby strava, přístřeší a oblékání byly přístupny všem, a tak je umožněna naše dnešní mírumilovná civilizace.

Psychohistorici se domnívají, že objevili pravděpodobnou příčinu ukrutností naší minulosti. Jsou přesvědčeni, že velká rozmanitost stravy a klimatu měla na lidstvo neustálý neblahý vliv.

Tato osudná rozmanitost ve spojení s dobře známými škodlivými účinky každodenního slunečního svitu máme svědomí rasovou, politickou a ideovou rozdílnost, která vedla lidstvo k násilí a válkám, soužící je po tolik tisíciletí.

A protože po bitvě je každý generál, víme dnes, že synergismus přímého slunečního svitu a jiných faktorů životního prostředí - např. jak naši předkové úsporně používali umělé přísady do jídla, jak trvali na tom, aby se mohli oblékat do přírodních vláken a jak se fanaticky oddávali joggingu a aerobiku, kdysi považované za rituály mající upevňovat zdraví - měly podvratný účinek na lidskou civilizaci. Naštěstí jsme si včas uvědomili, jak je důležité vyhýbat se přírodní stravě a trávit maximum času v blahodárném vyzařování našich obrazovek. Následkem toho se jako společnost těšíme skvělému zdraví, a to natolik, že je dnes světotobornou událostí, když někdo podlehne nezvyklému nachlazení před druhou stovkou života. Jsme chráněni proti životu nebezpečné energii našeho slunce, podařilo se nám těšit se z éry míru a prosperity, v dějinách planety nebývalé.

Nyní přicházím k vlastnímu cíli tohoto eseje. Vědci nedávno zjistili, že se hustý mračný pokryv začíná rozptylovat. Pokud se něco neudělá a pokud se to neudělá brzy, přijdeme o ochranný obal. Opět prorazí sluneční svit, přinese s sebou smrtelnou rozmanitost klimatu, rostlinstva a živočichů, příznačných pro naši nešťastnou minulost. Lidstvo bude opět uvrženo do hrdlořezského soutěžení, nespoutaného individualismu a nekonečných válek. Tohle už vážně není honba za senzací! Kroky k záchraně našich mračen je třeba učinit teď, nikoli později. Jinak bude příliš pozdě. Mraky se mohou zdát věčné, ale věřte mi, že nejsou.

A proto, až vaše místní usměvavá paní v černém přijde k vašim dveřím a požádá vás o příspěvek na Fond ochrany našich mraků, dávejte štědře a podpořte tuto životně důležitou věc. Dejte, co můžete, a noste pyšně tu černobílou placku s hrdým heslem Fondu: UCHOVEJTE ZEMI TEMNOU!

/Last World by Robert Sheskley, Omni, February 1985
přeložil -jnh85- /

O M L U V A

Alespoň tímto způsobem bych jsem se chtěl omluvit Jozefu ŽARNAY za zkažený překlad jeho povídky.
Zároveň chci požádat čtenáře SF-fanzinu za odpuštění - už se to vícekrát nestane !!!!

- mhv -

- - - - - -

RECENZE: S T A L O S E Z Í T R A

Antologie české a slovenské science-fiction
Nakladatelství Svoboda, Praha 1984

Po vydání vysoce oceněných souborů české science-fiction Železo přichází z hvězd a Lidé ze souhvězdí Iva /Mladá fronta 1983/ překvapil čtenářskou obec nový výsledek usilovné editorské práce Iva Železného - antologie Stalo se zítra.

Tato kniha byla přijata s mimořádným zájmem, zejména mezi členy našich SF klubů, jak se to projevilo v četných diskusích při jejich setkáních. A právem, protože mezi všemi antologiemi svého žánru, dosud u nás vydanými, zaujímá výjimečné postavení. Jde totiž o první výbor tohoto druhu, kde jsou rozhodující měrou zastoupeni autoři neprofesionální v širším smyslu slova - autoři postavení mimo nakladatelství, kteří se literatuře nevěnují ani jako vedlejšímu povolání, ale čistě jako zájmu. Většina z nich, věnující se takřka výhradně žánru vědecké fantastiky, publikovala své povídky buď pouze příležitostně v časopisech, sporadicky v některém sborníku, anebo dosud vůbec ne.

Veliký přínos antologie vidím právě v tom, že se hned několik nadaných, převážně mladých povídkářů podařilo vymanit z izolace a některé z jejich prací, jež by si zasluhovaly jistě lepší umístění než v autorském šuplíku, se dostalv na knižní pultv, i když napoprvé jen v brožovaném vydání. Nemenší zásluhou je i to, že poprvé byl čtenáři nabídnut široký průřez tvorbou autorů rozličného postavení v české science-fiction, velmi různorodého tematického zaměření a literárních přístupů. A co víc, byli zde poprvé také představeni mnozí amatérští spisovatelé, kteří se v minulosti úspěšně účastnili a dosud účastní tradičních literárních soutěží vypisovaných SF kluby - o cenu Huňáče zeleného a Mloka. Za to za všechno budiž ještě jednou dík Ivu Železnému, který svým průkopnickým editorským činem předvedl jednu z možností, jak postupně vytvořit pevné literární autorské a čtenářské zázemí naší science-fiction. Rychlost, s jakou početný náklad výtisků zmizel ze skladů knihkupectví, je výmluvným svědectvím čtenářské úspěšnosti knihy.

Do sborníku Stalo se zítra bylo zařazeno celkem třicet devět povídek od dvaatřiceti autorů, takže při zmíněném širokém kriteriu výběru vytváří vskutku rozsáhlý a svébytný záběr do současné dílny vědecko-fantastické literatury. Stejně jako u každé jiné

FV SSM 1579

antologie, budované s tak obsáhlým záměrem, je jejím znakem určitá nevyváženost, co se týče literární úrovně jednotlivých prací. To je ovšem nevyhnutelné pro kterýkoli pokus zmapovat tvůrčí oblast problematického a v naší literatuře se teprve formujícího žánru. Ale co se týče původnosti temat a využití literárních prostředků, nebojím se říci, že celá řada povídek v mnohém ohledu předčí svou svěžestí a obsažností profesionální standard soudobé české sci-fi.

Je v souladu s nynějším, ne zcela novým trendem ve vývoji žánru, že povídky s tradiční kosmickou tematikou ustupují do pozadí autorského zájmu. Projevilo se to i v poměru tematického zastoupení ve sborníku. Mám však za to, že ani čtenář, preferující klasickou "hard-core" sci-fi, nemarnil nad knihou čas, protože ta je zde reprezentována ne sice početně, ale bezesporu kvalitně. Mám na mysli zejména tituly Omyl a Cizinci, které představují plnokrevnou kosmickou povídku, ale i některé další, jež spadají už do jiné oblasti a u nichž se zastavím později.

Petru Krestovi se v povídce Omyl zdařilo rozehrát napínavé kosmické drama podle všech pravidel a nečekanou pointou dát svému vyprávění obsahový podtext. Cizince Ferdinanda Žernoviče lze nepochybně označit za jeden z nejzávažnějších titulů antologie. Je to výborně komponovaný příběh střetnutí dvou kosmických civilizací, jehož motivace přivádí autora k řešení vážných etických otázek. Obě citované práce, zajímavě motivovány, dobře napsány a dokonce velmi silně pointovány, dávají pěknou představu o tom, jak by měla vypadat kvalitní a autentická science-fiction.

Přestože autoři sborníku jsou převážně technického nebo přírodovědeckého vzdělání, zřídka kdy se vyskytuje povídka, v níž by vědecko-technická problematika vytvářela výrazný a bezprostřední nosný motiv, což je ostatně pro českou literární fantastiku příznačné. Výjimkou je především povídka Podvod, jejíž autor Jiří Kolafa je dobře známý z literární soutěže Villoidus viridis, kde si v minulosti získal dobré jméno mnohonásobným umístěním ve finále. V antologii se nám představuje navíc i jako znalec počítačového softwaru a nechává své protagonisty odhalit důmyslný podvod, provedený pomocí počítačového zpracování grafické informace. Jiného ražení je již povídka Radomíra Klabala Kde máte mrtvolu, vy chytráku?, kde se sice v popředí příběhu s detektivní zápletkou experimentuje s disociací a chemickými reakcemi, ale vše je podřízeno humornému kontextu vyprávění.

Jak již jsem uvedl, silnou stránkou antologie je množství do-

FV SSM 1580

vedně využitých originálních nápadů. Kromě již zmíněných prací J. Kolafy a R. Klabala je na místě uvést kultivované, až poeticky napsané dílko Petra Hanuše O kosovi, který neuměl zpívat, jež stojí až v protipólu racionalisticky odvozené spekulace, zato však vytváří osobitý vyabstrahovaný svět, v němž platí vlastní, jemně odlišené logické zákony. Přihlédneme-li navíc k hodnotnému stylu, jakým je Hanušova povídka napsána, lze ji označit za výbornou reprezentantku své oblasti vědecko-fantastického žánru. Odlišným způsobem uplatňuje svoji nevyčerpatelnou invenci Ladislav Szalai, který zásadě původnosti v obou titulech, v nichž se ve sborníku představuje, nezůstává nic dlužen. Pět vteřin v budoucnosti i Hoffmanův replikátor jsou povídky napsané tím vynalézavým a životaplným stylem, na jaký jsme si u autora již zvykli.

Ale i s tradičními tematy je možné i dnes se čestně vyrovnat. Dokázal to například Stanislav Švachouček v krásném příběhu Trofeji, v němž vykreslil paradoxní důsledky intelektualizace zvířat. Dominik Dvořák se zase vyslovil k složitým spekulacím kolem chronoklasmu z dosud neznámého úhlu pohledu a napsal zdařilou povídku Příspěvek k otázce pravosti tzv. Rukopisu královéhradeckého, kde fyzikální problémy cesty v čase zdaleka nestojí v popředí zájmu. S profesionální jistotou je napsána detektivní novela Jaroslava Velinského Den a noc, v níž autor rozvíjí ne zcela nový motiv ukradených snů. Tentokrát však s krádeží představ dochází současně k destrukci lidského vědomí a vytváří se tak detektivní zápletka, kterou Velinský obratně využívá k stavbě barvitého příběhu. Den a noc je novela čtivá, charakteristická lehkostí a suverenitou stylu.

Bohužel, antologie má také svá slabá místa a nelze to nepřiznat alespoň tam, kde je to nápadné nejvíce. Dílo Ludmily Freiové, nazvané Mumie, se sice počtem stránek blíží k novele Den a noc a k nejdelší povídce Cizinci, avšak svou kvalitou zůstává hluboko pod oběma. Vyprávění se na mnoha místech zadrhává, jako by každou chvíli mělo skončit, ale pak se znovu rozjíždí, znovu se zasekává ... vrací se tatáž zápletka, stejné situace. Čtenář jen úlevně vydechne, když po tolika útrapách dorazí konečně ke skutečnému závěru, jehož vyznění bylo zřejmé již někde za polovinou příběhu.

Ačkoli vlastním posláním science-fiction není vyslovovat se k soudobým problémům člověka a civilizace, je nesporným kladem antologie Stalo se zítra, že obsahuje několik povídek, které dovedně využívají možností žánru a různým způsobem na ně reagují. Zde je na místě vyzvednout citlivě a kultivovaně napsanou povídku Oldřicha Sobotky Ariel, která vyznívá ve vážný spodní tón. Jiné práce

FV SSM 1581

jsou laděny ironicky. Zdeněk Volný se v titulu Výprava, která propadla podíval na jeden z našich docela všedních problémů očima mimozemských průzkumníků. Aktuální ekologické téma zastupuje Pan Steel od Pavla Rusína, který nabízí sice radikální, ale zato definitivní řešení ekologické otázky. Ale docela nejvíce mne z povídek tohoto okruhu zaujala Exkurze od Zbyňka Černíka, kterou bych doporučoval přečíst mnohým organizátorům našeho kulturního života.

Není ničím novým, že nepostradatelným rysem v profilu science-fiction se stal humor; v naší fantastice jej máme poslední dobou až nadbytek. Tím však nechci říci, že by jí byl humor sám na škodu. Naopak humor našel funkční uplatnění v celé řadě zdařilých povídek, z komentovaných např. v povídkách Szalaiových, ve Výpravě, která propadla a ve výborné Exkurzi. Kromě nich se v antologii vyskytuje několik skutečně dobrých anekdot. Některé problémy v přípravě mimozemských bytostí od Jiřího Dědečka anebo Zkušební let Jiřího Matyse jsou dílka, která čtenáře určitě pobaví a osvěží cestou labyrintem možných a fantastických světů.

Lze tedy říci, že antologie Stalo se zítra je výrazným a mimořádným příspěvkem do dosud chudé kolekce sborníků původní české a slovenské science-fiction, mezi nimiž by se měla svým způsobem stát i mezníkem. Poskytla poměrně široký průřez nedávnými snahami na poli naší literární fantastiky, představila řadu nových autorů a zároveň tím, že odhalila některé dříve navštěvované oblasti žánru, ukázala možnosti další tvorby. Z těchto důvodů přinese jistě svůj podíl na vznik příštích literárních záměrů autorů science-fiction a zejména na vytváření čtenářského povědomí žánru, které u nás dosud nemělo dost dobré podmínky k rozvoji. Literární fantastika je ovšem žánrem kolektivním v tom smyslu, že v její vývoj se promítá rychlá tvůrčí konfrontace mezi jednotlivými autory. Proto ani řada antologií, které plní své vlastní poslání, nemůže nahradit celostátní časopis zaměřený na science-fiction, jenž u nás stále postrádáme. Na druhé straně z hlediska formování čtenářského povědomí české vědecko-fantastické literatury jsou právě sborníky takového typu, jako je kniha Stalo se zítra, tím nejlepším. Věřme, že antologie Návrat na planetu Zemi, která v době příprav této recenze právě vychází, nebude nadlouho jejím posledním pokračováním.

/-jkv-/

Luboš ŽIŽŇAVSKÝ:

TRERCOHL & FRABANA

"Vstupenku prosím!"

"???"

"Předložte lístek!"

"To snad ne," pomyslel jsem si, "nikdy něco takového nebylo na zasedání potřeba, maximálně tak Dvrd - čili heslo..."

"Maškara jste sice pěkná, ale bez lístku vás nepustím," přerušil mé myšlenky neznámý Fádní.

"Co jsem pěkná? Snad pěkný, ne? A to i pěkný musím mít lístek?" podivil jsem se.

"Když ho nemáte, tak tady nezacláněite! A uvolněte průchod!"

"Ale já musím dovnitř!"

"Tak si běžte koupit lístek."

"Kam?"

"Kam asi? Do zeleniny," odsekl neznámý.

Byl jsem ohromen jeho jednáním.

"Nikam nechoďte, je vyprodáno," přitočil se ke mně jeden vysoký, taky Fádní. "Jestli ale chcete, jeden vám prodám. Za půl kila."

"Čeho?" zbystřil jsem pozornost.

"Jako byste nebyl zdejší. Kde to žijete, člověče?" vysoký se znechuceně odvrátil.

Zamrzelo mě to. Přece si nenechám ujít tuhle příležitost. Vytáhl jsem ze záznamníku třpytivou destičku, mimochodem, když se záznam nepovede, tak ji zahodím, a postavil jsem se před vysokého Fádního.

"Půl kila toho sice není, ale.. "

Vysoký si ji vzal, potěžkal, zkousl a nevěřícně se usmál: "Vy musíte být blázen. Tu máte," a zmizel v davu.

A já měl vstupenku. Měkký proužek buničiny, který oblomil neznámého Fádního.

"No vidíte," neodpustil si poznamenat.

Ocitl jsem se v prostorném, ale ne příliš rozlehlém sále plném nejrůznějších bytostí. Žádná už nebyla tak mdlá, jako ty dvě u vchodu. Všechny se hlasitě dorozumívaly, avšak nejvíc byly slyšet ty na vyvýšeném Sedišti. Chybělo tu ovšem Gerhare, u něhož jsme se měli setkat. Byla to druhá věc, která nesedělа.

Až dosud všechno od našeho vyplutí z hyperprostoru probíhalo podle rozvrhu. Naše plavidlo se vynořilo v určeném sektoru spirálního ramene I Bílé galaxie, koordináty a třída hvězdy, jakož i charakteristiky vybrané planety odpovídaly. V daném čase jsme si ověřili polohopisné souřadnice a když všechno vyšlo, vystoupil jsem coby vyjednávač do sondy a slétl do stanoveného místa na planetě. I zde to vycházelo. Zaparkoval jsem svou sondu mezi ostatní, ale rozhodně méně nápadité, a vmísil se mezi pestré účastníky shromáždění obchodních misí. Mám zde dojednat dodávku Frabany pro Koparu. A abych upřesnil, celá tahle akce není zrovna legální. Ostatní už víte.

Ať jsem se rozhlížel sebelépe, ustále jsem neviděl ani Gerhare, ani svého komplice Drecezra. Že by se ukrýval?

FV SSM 1583

"Promiňte, neviděl jste tady Drecezra?" zeptal jsem se nejbližšího Pestrého. Odkud asi přiletěl?...

"Koho? Já vám nerozumím."

Až dosud jsem s univerzálním řečovým syntezátorem, který překládal kde-co, neměl potíže.

"Drecezra!" opakuji.

"Kdo nebo co to má být?" on na to.

"To bych vám těžko vysvětloval, kdo to je."

"Když ho teď nemůžete najít, tak si počkejte na odmaskování," poradil mi Pestrý.

"Já s ním musím mluvit hned, nebo dá Frabanu jinému... A co vy, taky nevíte, jestli už přišel Drecezr?"

"Přítelíčku, to ses rychle namazal. Už jsi zapomněl, že doktor Česár loni umřel?"

Namazal, namazal... A co vůbec znamená to odmaskování? Odpovědi přítomných mě značně mátly. Budu si muset poradit sám.

Vylezl jsem na Sediště, abych měl lepší rozhled a komplic mi neušel, ale hned tu byl jeden mohutný Fádní a hnal mě dolů:

"Nádhero, tady zatím nemáš co dělat. Běž se bavit jinam."

Takový úkol však nemám. Bude stačit, když splním ten jediný a budeme mít na čas vystaráno. Já s celou posádkou. Možná si dokonce budeme moci pořídit větší plavidlo.

Postavil jsem se ke vchodu a pozoroval křepčení Pestrých. Žádný Fádní nekřepčil. Pramálo se to podobalo obchodnímu zasedání. Naděje mě však stále neopouštěla. Statečně jsem vzdoroval pokusům o zapojení do zábavy.

Už mi docházela trpělivost, když jeden Fádní na Sedišti pronesl několik vět, načež jsem byl doveden k němu.

"Mám tu čest," slavnostně zadeklamoval, "představit vám nejkrásnější masky večera."

Představil dva Pestré, jakých na Vabolu pobíhají spousty a přišel ke mně.

"... Koho představujete vy?"

"Obchodního zástupce z Korthoky," odpověděl jsem bez zaváhání.

"Blahopřejeme! Obchodní zástupce... ehm... vyhrává první cenu! Tuš!" zvolal Fádní a z rukou jednoho Pestrého mi podal balík.

"Vaše jméno, prosím?" vlídně pokračoval Fádní, když utichly ovace.

"Tkercozhl," vyšlo mi z modulátoru.

Odpovědí mi byly rozpačité úsměvy. Ani nevím, jak jsem k tomu všemu přišel. Děj se vymykal všem mně známým způsobům. Ticho přerušil jeden z Fádních nedočkavým pokynem: "Nyní následuje odmaskování. Zhasnout!"

Jakmile nastalo opět světlo, polila mě Hohora. Všichni kolem byli Fádní. Byl jsem zmaten jako nikdy.

"Tak sundejte tu masku!" slyšel jsem odevšud.

Zoufale jsem hledal záchranu. Někde se stal omyl.

Konečně! Drecezr! Prodíral se ke mně a Fádní se po něm sápali.

Ne, nebyl to Drecezr. Ale Telherk, člen mé posádky.

"Tkercozhle, rychle pryč! ve výpočtech se stala strašná chyba. Jsme ve spirálním rameniII!" volal na mne v našem jazyce.

Surově jsem se k němu protlačil a pak jsme společnými silami drali se ven. Nebylo to snadné. Takové masky, jak to nazývali, zde Fádní ještě neměli.

Obě sondy, okukovány několika Fádními, zůstaly naštěstí v pořádku, a tak jsme úspěšně odletěli.

Posádka, která v mateřském plavidle obíhala kolem planety, šílela vzteky. Bylo pozdě. Termín jsme propásli.

V rozrušení jsem však pořád, i přes urputný únik, třímal ten balík. Co v něm je? První cena... Opatrně jsem jej před posádkou otevřel.

"To snad není možné, zázrak," vydechli všichni radostně a začali křepčit.

V balíku byla Frabana!

Stephen Barr: ZARUČENĚ POSLEDNÍ VYNÁLEZ

Vynálezce s hrdostí pozoroval svůj poslední výtvor, když do laboratoře vstoupila jeho matka. "Konečně jsem to dokázal!" vydechl. "Získal jsem Tajemství Věčného Mládí - dokáže změnit lidský věk!"

"Jak to funguje, drahý?"

"Tento stroj změní pořadí číslic tvého věku. Podívej, mně je 41 a já si myslím, že to je začátek středního věku. Proto jsem sestrojil tento stroj. Stačí sednout si na tohle sedadlo a zmáčknout červený knoflík. Mně, například, bude jenom 14."

Jeho matka se usmála: "Ano, tebe odjakživa trápil tvůj věk; zvlášť když jsi byl malý, všem holčičkám jsi říkal, že jsi starší, než jsi opravdu byl. Být tebou, raději bych to nedělala."

"Nesmysl," řekl vesele a posadil se do sedadla.

"Ne, drahý! Nedělej to! My jsme na ten tvůj malý podvod přistoupili a jak jsi vyrůstal..."

Vynálezce zavrtěl hlavou a dříve než jej matka mohla zadržet, odhodlaně stiskl červený knoflík.

"... uvěřil jsi tomu i ty. Ve skutečnosti," pokračovala, "jsi o dva roky mladší, než si myslíš. Nebo spíše myslel."

/S.Barr - Infinity One, 1970, přeložil Ivan Adamovič/